

Gençlik Yılından Barış Yılı'na

Güney DİNÇ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, her yıl insanlığın önemli bir sorununu tartışmaya açıyor. Uluslararası yakınma çağrısı niteliğindeki bu tür girişimler, gündemdeki konu üzerinde ortak çözümler üretilmesini amaçlıyor. 1985'i, "Dünya Gençlik Yılı" olarak andık. Genel Kurul kararında, yılın ilkeleri, yalnız gençlerin değil, çağımızın özelemlerini dile getiren, "katılım, gelişme, barış" sözcükleriyle simgelenmişti.

Toplumlar aynı sorunların baskısı altındayken, insanları geçici yaş kesitlerine göre ayırmak, ilk bakışta yadırganabiliyor. Oysa gençler, kendilerinden önce oluşan kurallar içinde giriyorlar yaşama. Okulda, eğlencede, üretimde, üzerlerinde yoğunlaşan eleştireci bakışların beğenisini kazanmak zorunda bırakılıyorlar. Ürünlerini vermeye başlayınca, uyumsuzluktan yakınanlar, hep önceki kuşaklar oluyor. Deneyimli önderlerin yönettiği dünyamızda, her yıl on binlerce genç insan, yaşamlarını savaş alanlarında yitiriyor. Devingen bir doku oluşturan gençlerin, insanlığın geleceğini etkileyen bu çelişkiler üzerinde neler düşündüğünü bilmek, Gençlik Yılı'nın beklentileri arasındaydı.

Böylesi etkinlikleri, başlangıçtaki görkemli söylevlerle değil, yılın bitiminde elde kalan somut kazanımlarla değerlendirmek gerekiyor. Geride bıraktığımız anılar, 1985'in, olağan teknolojik gelişmenin ötesinde, insanlık adına övünülecek sonuçlarla kapandığını göstermektedir. Ardi arkası kesilmeyen bölgesel savaşlar, acımasızca can almaya devam etti. Yılgı, daha genişleyen boyutlarda tırmanışını sürdürdü. Çok uluslu silah tüccarlarının kazanımlarını pekiştiren bu olaylar, dışlanmanın ezikliğini taşıyan gençlerin bir bölümünü peşinden sürükledi.

Bütün bu olumsuz gelişmelere karşın, Gençlik Yılı'nın boşa harcadığı söylenebilir. Birleşmiş Milletler'in ve UNESCO, UNICEF, FAO gibi yan kuruluşlarının öncülüğünde, ulusal örgütlerin de katılımıyla, beş kıtada toplantılar yapıldı, düşünsel ağırlıklı festivaller düzenlendi. Yıl boyunca bir araya gelen dünya ülkelerinin gençleri, insanlığın ve sürdürdükleri kuşağın sorunlarını tartıştılar. Savaşların yerine barışı getirmenin, düşmanlıkları dostluğa dönüştürmenin yollarını aradılar. Gençlik Yılı, sevgisizlik duvarını aşan gençlerin çabalarıyla anlam kazandı.

Türkiye, genç insanların çoğunlukta olduğu bir ülke. Yirmibeş yaşın altındakiler, nüfusumuzun yüzde altmış üçünü oluşturuyor. Bu yönüyle Gençlik Yılı, bizim için de önemlidir.

İşsiz sayısı üç milyonu aşan Türkiye'de her yıl çalışma yaşamına katılan bir milyon gence yeni iş alanları açılması gerekiyor. Yüksek Öğretim Yasası değişmedikçe, son

sınıfa kadar gelebilen onbinlerce öğrencinin, dönem sonlarında okullarından uzaklaştırılması önlenemeyecek. Mahkeme kapılarında yığılaşan öğrenciler, ilk yargısal deneyimlerini, okullarına açtıkları davalarla kazanıyorlar. Rektörlük izin vermediği, yer göstermediği için, üniversiteli gençlik, derneklerini bile kuramadı. Kapanan bir dönemin tüm sorumluluğunu taşımak durumunda bırakılan gençlerin af umutları soğutulurken, aynı dönemin yöneticilerinin özgürlük kahramanları gibi sergilenmesi yılın en büyük çelişkisidir.

Bizler, böylesi etkinlikleri, genellikle, kutlama törenleri düzeyinde algılıyoruz. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Yılı'na oldukça yüklü bir "Faaliyet Programı"yla girdi. "Katılım, gelişme, barış" ilkeleri "iştirak, gelişme, huzur" sözcükleriyle türkçeleştirildi. "Sporun İslamiyetteki yeri", "Köy ortak mallarının izciler tarafından onarılması", "Batıl inançlar", "iş ve teknik eğitimin islam dini ve ülke kalkınması açısından önemi" gibi, 28 başlık altına toplanan çalışmalar uygulandı. "Gençlere hitap eden yayınlar..." yapıldı. Bankalar ve özel kuruluşlar, tanıtım giderlerinin serpişmesiyle yarışmalar açıp seslerini duyurdular. Türkiye'de Gençlik Yılı böyle geçti. Yetişkinler konuştu, gençler dinledi.

Yılın amacı, gençliğin coşkusunu dinleyici sıralarında dondurmak değildi. Onlara olanak sağlansaydı, gençler kendi sorunlarını dile getirip, çözüm önerilerini kamuoyu önünde tartışabilirlerdi. Bunu yapanlar da oldu ama, "gençlik" sözünden bile kuşku duyanların yapıcı yaklaşımlara kapılarına açması beklenemezdi...

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 16 Ekim 1982 günlü birleşiminde, 1986'nın "Uluslararası Barış Yılı" olarak anılması kararlaştırılmıştı. Gençlik Yılı'nın ardından Barış Yılı'nın gelmesi rastlantı değildi. 1985 yılı boyunca dünya gençliğinin kurduğu geçitler, 1986'da kalıcı barış yaşatma girişimlerine temel oluşturacak. Bu kez, yalnız gençlerin değil, tüm insanlığın barış özelemleri dile getirilecek. Yıldız Savaşları Projesi'nin, silah tekellerinin kazanımlarını çoğaltmak amacıyla izledikleri yöntemlerin siyasal sonuçları irdelenecek. Savaşları yenmek için, barışçı düşüncenin yaygınlaştırılmasına çalışılacak.

"Barış" sözcüğü, özgürce düşünme alışkanlığını yitirenlerde olumsuz çağrışımlar yaratıyor. Bilinen özdeyişlerin ötesinde, konunun nedensellik bağlamı içinde değerlendirilmesi kuşkuyla karşılanıyor. Türkiye, Uluslararası Barış Yılı'na suskunluk içinde giriyor. Tüm insanlığı etkileyen çok yönlü bir konuda resmi açıklamalarla yetinmek. Birleşmiş Milletlerin beklentileriyle bağdaşmayacaktır. Yaşamsal önem taşıyan bu en büyük özelem, tüm boyutlarıyla, toplumca, tartışılmalıdır. Yıl boyunca, tek bir sorun yanıtını bulmak bile yeterlidir.

Neden savaşıyorlar?